

τῶν Πολυνησίων δὲν περιέχει διδάγματα ἠθικά, οὐχ ἥτιον διὰ τῶν παραδόσεων αὐτῶν συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ αὐτοὺς τοὺς γέροντας τοὺς μόλις Ἰυναμέ-
λους νὰ φέρωσι λόγην, διότι ἐπιθυμοῦσι νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν παράδεισον τῶν πολε-
μιστῶν.

Ταῦτα ἐν περιλήψει περὶ τῶν μύθων τῶν Πολυνησίων.

Γ. Ε. Ρ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ.

Δημοσιεύσαντες ἀνωτέρω τὴν περὶ τῆς ὀλκῆς τῶν σμυρναϊκῶν σταθμῶν πραγμα-
τείαν τοῦ κ. Παπαδοπούλου, ἀναγκαῖον ἐ-
κρίναμεν νὰ παρατεθῇ ὑπ' ὄψει τῶν ἀναγνω-
στῶν τοῦ «Ὁμήρου» καὶ ἡ ἐπομένη κρίσις
τοῦ σοφοῦ ἀρχαιολόγου κ. *Albert Dumont*
δημοσιευθεῖσα ἐν τῇ ἐν Παρισίοις ἐκδιδομέ-
νῃ *Revue critique d'histoire et de litté-
rature* περὶ τοῦ ἐξῆς ἀρχαιολογικοῦ ἔργου τοῦ
ἐπιμελητοῦ τοῦ Μουσείου τῆς Σμύρνης.

«Τὰ ἀρχαῖα σμυρναϊκὰ σταθμὰ τοῦ Μου-
σείου τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς ὑπὸ Παπα-
δοπούλου. Σμύρνη, 1875.

«Διὰ τῆς πραγματείας ταύτης γνωστο-
ποιοῦνται ἀνέκδοτα σταθμὰ ἅτινα μετ' ἐ-
πιμελείας περιγράφει ὁ συγγραφεύς· ἀπέχει
δὲ παντὸς ὑποθετικοῦ σχολίου· δὲν δημο-
σιεύει δὲ αὐτὰ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ νὰ
ἐπαναλάβῃ πληθὺς ἀνωφελῶν γενικοτή-
των.

«Ἡ ἐν Σμύρνη Εὐαγγελικὴ Σχολὴ ἱδρυ-
σεν ἐν Μουσείῳ ὅπερ κατέχει 157 σταθμὰ,
ἐξ ὧν τριάκοντα καὶ ἐξ εἰσὶ σμυρναϊκά·
τῆς αὐτῆς δὲ πόλεως εἰσὶ καὶ ὀκτὼ βυζαν-
τινά.

«Ὁ ἀνωτέρω περιγραφικὸς αὐτῶν κατὰ
λόγος παρωθεῖ εἰς πολλὰς ἀξιολόγους ση-
μειώσεις.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ τύπος ἀγορανόμος
καὶ ἀγορανομοῦντος δὲν ἀπαντᾷ ἀδιακρί-
τως εἰς ὅλας τὰς χώρας ἐπὶ τῶν μετρολο-

γικῶν ἀντικειμένων. Ἐν Ἀττικῇ λ.χ. ἡ συ-
χνοτέρα ἐπὶ τῶν σταθμῶν ἐπιγραφὴ εἶναι ἡ
λέξις *δημόσιον*. Ἐν τινὶ δὲ πραγματείᾳ μου
περὶ τινος ἐν Βαβυλῶνι εὑρεθέντος ἑλληνι-
κοῦ σταθμοῦ δημοσιευθεῖση ἐν Παρισίοις τῷ
1870, ἀνέγραψα ὅσα ἕως τότε σταθμὰ ἐ-
γνώριζα φέροντα τὴν λέξιν ἀγορανόμος ἢ
ἀγορανομοῦντος· ἠρίθμησα λοιπὸν ἐννέα·
ἀλλ' εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον πρέπει νὰ
προσθέσωμεν καὶ τὰ ἐξῆς τέσσαρα σταθμὰ
τῆς ἐν Σμύρνῃ Εὐαγγελικῆς Σχολῆς.

Ἀρθ. 62. Αὐρηλίου Περπέρου ἀγορανό-
μου.

Ἀρθ. 87. Ἀγορανόμου Θεσέου Σμυρ(ναϊ-
κῶν) τὸ Β'.

Ἀρθ. 175. Τὸ ἐπὶ τοῦ σταθμοῦ τούτου
ὄνομα τοῦ ἀγορανόμου εἶναι ἀβέβαιον, ἴσως
δὲ Μ[ητρο]βίου [ἀγο]ρανό[μου] (*)

«Τέταρτος δὲ τις σταθμὸς (ἀρθ. 95) φέ-
ρει ἐν τρισὶ σειραῖς τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν

ΑΓΟΡΑΝ

ΔΙΜΟΣ

ΣΜΥΡΝΥ

«Τὰ γράμματα τοῦ πρώτου στίχου συμ-
πληρῶ εἰς ἀγοραν(όμων) ἤτοι ὑπὸ τῆς ἐ-
ξέλεγχιν τῶν ἀγορανόμων, ἄνευ δηλαδὴ
τοῦ ὀνόματος αὐτῶν, ὡς ἐπὶ τινος ἡμιμναῖ-
ου τοῦ Μουσείου τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολο-
γικῆς ἐταιρίας, φέροντος τὴν ἐπιγραφὴν
ΑΓΟΡΑΝΟΜΩΝ· μολύβδινος δὲ τις σταθμὸς
ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ *Prokesh—Osten* φέρει
τὴν ἐπιγραφὴν ΗΜΙ — ΑΓΟΡΑΝΟ. Ὁρα
Schillbach, de ponderibus Romae, 1865·
ἀρθ. 78 καὶ 35.

«Ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 23 Αὐγούστου 1875
τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκδιδομένης *Ἰωνίας* ὁ κ.
Παπαδόπουλος ἐδημοσίευσεν καὶ δύο ἄλλα
σταθμὰ φέροντα τὸν τύπον ἀγορανόμος.

«Ἐπὶ τοῦ πρώτου ὁ κ. Π. ἀναγινώσκει
ἐν τρισὶ σειραῖς ἀφ' ἑνὸς μὲν Μ(άρχου) Αὐρ-
(ηλίου) Μητρώχου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐν τρισὶν

*) Περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ σταθμοῦ τούτου ἐπιγρα-
φῆς ὅρα ἀνωτ. σ. 6. καὶ 53·Σ.Μ.

ἐπίσης σειραῖς ἀγορανόμου. Ζυγ. γραμμ. 383.

«Ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀναγινώσκεται *Αὐρ(η.ΙΙου) Διονυσίου*, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀγορανόμου. Ὑπ' αὐτὴν δὲ τὴν λέξιν τετραγωνικὸς τύπος φέρει ἐν τέσσαροι σειραῖς τὴν ἐπιγραφὴν *Αὐρ(η.ΙΙου) Διονυσίου ἀγορανόμου*. Ζυγ. γραμμ. 319.

«Ὡς παρατηρεῖται ὁ κ. Παπαδόπουλος ἐπλούτισε μὲ ἕξ νέα παραδείγματα τὴν σειράν τῶν σταθμῶν τῶν φερόντων τὸν τύπον ἀγορανόμος. Ἀντὶ τῶν ἐννέα λοιπῶν σταθμῶν ἅτινα εἶχον ἀναφέρει πρέπει νὰ ἀριθμῶμεν δέκα πέντε τοῦλάχιστον.

«Εἶχον σκεφθῇ ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν μετρολογικῶν ἀντικειμένων ἀπαντῶμενος τύπος ἀγορανόμος ἔπρεπε νὰ ἀποδοθῇ κυρίως εἰς τὰς πόλεις τῆς Συρίας καὶ τῆς Προποντίδος· ἀλλὰ τώρα ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν «καὶ εἰς τὴν Σμύρνην.»

«Ὁ σταθμὸς ὅστις φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Περπέρου διατηρεῖ μονόγραμμά τι ἐν τῷ ὀπίσθῳ διακρίνονται τὰ γράμματα Π, Ε, Ρ, Ο, Υ, ἅτινα ἀναμφιβόλως ἀναγινωστέον *Περπέρου*. Πρόδηλον ἄρα ὅτι τὰ ἐπὶ τῶν σταθμῶν μονογράμματα δεικνύουσιν ἐνίοτε τὸ ὄνομα τοῦ ἀγορανόμου. Ἡ σημείωσις αὕτη δὲν εἶναι ἀνωφελής. Εἶναι δὲ περίεργον ὅτι ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων ὁ ἄρχων ἐγγράφει πολλάκις τὸ ὄνομά του· τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύεται ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει, ὥς καὶ ἐκ τινος βυζαντινοῦ σταθμοῦ τοῦ Ἰακώβου ἐνθα οὗτος ἐγχαράξας ὁλόκληρον τὸ ὄνομά του προσέθηκε καὶ εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τὰ γράμματα Ι, Α, Κ, Ω. Ἐπὶ τινος δὲ σταθμοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος ὁ Διονύσιος δις ἐπίσης ἐσημείωσε τὸ ὄνομά του.

«Ὁ ὑπ' ἀρθ. 76 φέρει τέσσαρας ὁμοίους τύπους ἐν οἷς ὁ κ. Π. διακρίνει τὰ γράμματα ΔΠ. ὁ ὑπ' ἀριθ. 78 φέρει πολλοὺς τύπους ἐν οἷς διακρίνεται **ΑΒ**. Οὗτοι δὲ εἰσὶ οἱ τῆς σφραγίδος τοῦ ἀγορανόμου, ὥς ἐν μεγαλητέρῳ σχήματι ὁ τοῦ Διονυσίου.

«Ὁ κ. Παπαδόπουλος ἐζύγισε μὲ γραμμάρια τὰ σταθμὰ ἅτινα περιέγραψεν. Ἐκ-

τὸς τούτου, ἐπὶ τῇ αἰτήσεϊ μου, εὐηρεστήθη νὰ μοὶ ἀποστείλῃ σημείωσιν περὶ τῆς διατηρήσεως ἐκάστου αὐτῶν. Τὰ ἐπόμενα λοιπὸν ἐσημειώθησάν μοι ὡς λίαν καλῶς διατετρημένα, περὶ ὧν καὶ μόνον δύναμαι ἤδη νὰ ἐνασχοληθῶ. Ἀρθ. 76 γρ. 161, ἀρθ. 78 γρ. 151, ἀρθ. 94 καὶ 215 γρ. 107, ἀρθ. 177 γρ. 53, ἀρθ. 132 γρ. 51,4. ἀρθ. 104 γρ. 47,2 καὶ ἀρθ. 62 γρ. 474. Ἀπαντα τὰ σταθμὰ ταῦτα εἰσὶ ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς. Ἐάν δὲ ἀρίσωμεν κατὰ μέρος τὸν ὑπ' ἀρθ. 62 ὅστις φαίνεται ὅτι ἀνήκει εἰς ἐν ἰδιαίτερον σύστημα, εὐκόλον εἶναι νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι οἱ παρὰ τῶν ἑπτὰ ἑτέρων σταθμῶν δοθέντες ἀριθμοὶ ἀνήκουσιν εἰς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ σύστημα. Ὁ ὑπ' ἀρθ. 76 ἔλκει 85 οὐγγίας· τὸ κεκανονισμένον δὲ αὐτῶν βάρος εἶναι 163 γραμμ. ἀντὶ 161. Ὁ ὑπ' ἀρθ. 94 ὡς καὶ ὁ ὑπ' ἀρθ. 215 ἔλκει 4 οὐγγίας· τὸ κεκανονισμένον δὲ αὐτοῦ βάρος ἐστὶ γραμμ. 109 ἀντὶ 107. Ὁ ὑπ' ἀρθ. 177 ἐστὶ διούγγιον, οὗ τὸ κεκανονισμένον βάρος γρ. 54 ἀντὶ 53. Διούγγιον ἐπίσης εἶναι καὶ ὁ ὑπ' ἀρθ. 132. Ὁ ὑπ' ἀρθ. 104 φαίνεται ὅτι εἶναι ἑλλειπέστατον διούγγιον. Ὅσον δὲ περὶ τοῦ βάρους τῶν 474 γρ. τοῦ ὑπ' ἀρθ. 62 παρατηρῶ ὅτι εἶναι σταθμὸς ἑτέρου συστήματος καὶ πιθανῶς μὲν ἰταλικῆ ἢ πτολεμαϊκῆ, ἥς τὸ κεκανονισμένον βάρος ἐστὶ γραμμ. 490· ἀλλ' εὐρίσκονται σταθμὰ ἑλκοντα γρ. 470 καὶ 460.

«Εὐκταῖον ὅπως ὁ συγγραφεὺς ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον του, παραθέσῃ εἰκόνας σταθμῶν καὶ μονογραμμάτων καὶ σημειῶν τὴν ἀκριβῆ αὐτῶν ὁλκὴν καὶ τὴν κατάστασιν τῆς διατηρήσεως των δυνηθῇ νὰ ἀποδείξῃ καὶ μᾶς γνωστοποιήσῃ κάλλιον παντὸς ἄλλου τὸ σύστημα τῶν σταθμῶν ἅτινα ἦσαν ἐν χρήσει ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Σμύρνῃ.

«Καλὸν δὲ νομίζομεν νὰ ἐνθαρρύνωνται οἱ Ἕλληνες καθηγηταὶ ὅπως συντάττωσι μονογραφίαν οἷαν ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Παπαδόπουλος.

DUMONT.